

آفریقامرکزی

نویسنده: مولفی کته
آسانته

استاد و رئیس دانشکده‌ی مطالعات
آمریکایی-آفریقایی، دانشگاه
تمپل، آمریکا

تعریف

آفریقامرکزی پارادایمی فکری
است که مترصد مرکزیت‌یابی
مردمان آفریقا در بافتار تجارب
تاریخی ایشان است. مفاهیم
محوری این پارادایم عبارت‌اند
از عاملیت، محل، مکان، مرکزیت-
مندی و سوژه. در راستای دور
ساختن گفتمان [پیرامون پدیده-
های] آفریقا از رویه‌ها و
چارچوب‌های مفهومی اروپامحور،
پژوهشگران آفریقامرکزی تلاش می-
کنند عاملیت مردم آفریقا را در
هر گونه بررسی، نقد، و یا
تحلیل مربوط به مردم آفریقا
ارتقاء دهند.

است. دانشجویان رشته‌های رشد و
تکامل زبان، اقتصاد، و
ارتباطات بین‌فرهنگی نیز اغلب
از این اصطلاح استفاده می‌کنند.
موضوعات پراهمیت در تحقیقات
این حوزه عبارت‌اند از آگاهی،
عاملیت، هویت، نژاد، بلاغت،
استعارات، زیبایی‌شناسی، و
اخلاق. پاره‌ای از اوقات اصطلاح
آفریقامرکزی توسط افرادی
استفاده می‌شود که در صدد نقد
این مفهوم هستند. به هر روی،
آفریقامرکزی نظام مفهومی
غیرمتصلبی است که در آن امکان
جدل و اختلاف‌نظر پیرامون تعاریف
عاملیت، مرکزیت‌مندی، و یا
ایستار سوژه لحاظ شده است.
آفریقامرکزی نه یک دین است و
نه نظامی ایقانی؛ بلکه، روشی
است برای مشاهده‌ی داده‌ها و
تبدیل آن‌ها به اطلاعات. در
نتیجه، در مقام نوعی سوگیری
منعطف نسبت به داده‌ها،
آفریقامرکزی از هر گونه ساختار
مفهومی ایستا بری است.

ارتباط با گفتگوی بین فرهنگی؟

آفریقامرکزی نه در پی تحمیل و
ترفع برتری مادی خود، بلکه در
جستجوی رابطه‌ای سنجیده با سایر
فرهنگ‌ها است. مردمان آفریقا با
مرکزیت‌بخشی به فرهنگ خود و
مطالبه‌ی آن به عنوان بخشی
ارزشمند از تاریخ بشریت،

چه کسانی با این اصطلاح سر و کار دارند؟

استفاده از اصطلاح آفریقامرکزی
بین محققان ارتباطات، تاریخ،
جامعه‌شناسی، مددکاری اجتماعی،
روانشناسی، و آموزش بسیار رایج

(ویراستاران)، کتاب راهنمای
مطالعات بین فرهنگی جهانی
(ویراست دوم، صفحات 110-101).
نیویورک: راتلج.
مزاما، ای. (ویراستار). (2003).
پارادایم آفریقامرکز. ترنتون،
نیوجرسی: انتشارات جهانی
آفریقا.

عاملیت خویش را در بافتار
مرتبط تمرین و باور می‌کنند؛ و
به این ترتیب، در ساخت همگانی
گفتمان متکثر فرهنگی به تشریک
مساعی و ایفای نقش می‌پردازند.
مرکز ثقل چنین اندیشه‌ای بیش از
آنکه مادیگرایی، فتح، و چیرگی
باشد، انسانیت و تاریخ بشری
است.

آنچه می ماند

مترجم: مریم احمدی

آفریقامرکزی در تلاش است تا
تمامی گفتمان‌های پیرامون
مردمان آفریقا را از زمین‌های
پست و بایر اروپامحوری و
رویکرد قربانی‌ساز و
شیء انگارانه‌ی آن بیرون و بالا
کشد و به جایگاهی فرانسلی و
فراقاره‌ای ارتقاء دهد. پژوهش
درباره‌ی نگرش‌ها و رویکردهای
آفریقایی به فرهنگ، هویت، و
زبان در فرهنگ‌هایی ملی چون
برزیل، کلمبیا، پرو، اکوادور،
اروگوئه، مکزیک، کانادا،
فرانسه، بریتانیا، کارائیب، و
سایر ملل و مناطق، درک ما را
از ارتباطات بین فرهنگی به طرز
قابل ملاحظه‌ای افزایش خواهد داد.

منابع

آسانته، ام. کی. (2014).
آفریقامرکزی: تلاشی در راستای
پردازش فهمی جدید از تفکر
آفریقایی در جهان. در ام. کی.
آسانته، وای. میکه، و جی. یین